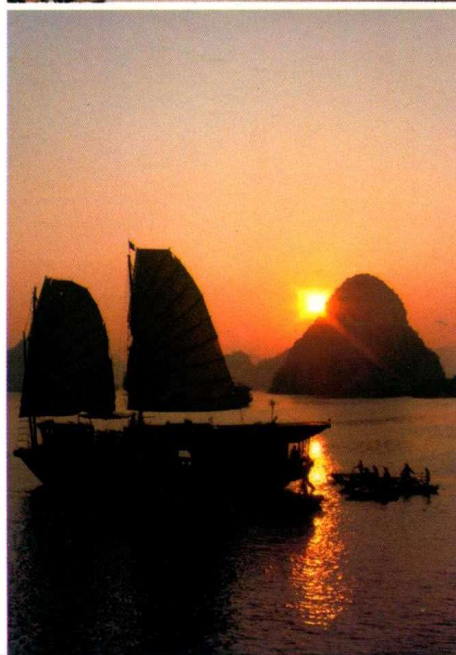

NGUYỄN MINH TUÊ - LÊ THÔNG (Đồng chủ biên)

ĐỊA LÍ DỊCH VỤ

Tập 2

Địa lí
thương mại
và du lịch

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN MINH TUỆ – LÊ THÔNG (Đồng Chủ biên)
PHẠM NGỌC TRỤ – TRƯƠNG VĂN CẢNH
LÊ MỸ DUNG – PHẠM LÊ THẢO

ĐỊA LÍ DỊCH VỤ

Tập 2: ĐỊA LÍ THƯƠNG MẠI VÀ DU LỊCH

(In lần thứ hai)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Mã số: 01.01.147/1001 - ĐH2013

MỤC LỤC

Trang

Lời mới đầu	5
Phân một. ĐỊA LÍ THƯƠNG MẠI.....	7
Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ THƯƠNG MẠI.....	7
11. Một số khái niệm chủ yếu.....	7
22. Vai trò và đặc điểm chủ yếu của thương mại.....	9
33. Lược sử phát triển ngành thương mại.....	11
44. Cơ cấu ngành thương mại	13
55. Vai trò của thương mại trong nền kinh tế thị trường ở Việt Nam	16
Chương 2. ĐỊA LÍ NỘI THƯƠNG VIỆT NAM.....	19
11. Vai trò và chức năng cơ bản của ngành nội thương	19
22. Các đặc trưng cơ bản của nội thương trong nền kinh tế thị trường ở nước ta.....	20
33. Các nhân tố chủ yếu ảnh hưởng tới sự phát triển và phân bố ngành nội thương	21
44. Khái quát lịch sử phát triển nội thương, những cơ hội và thách thức	23
55. Tình hình phát triển ngành nội thương.....	29
66. Một số hình thức tổ chức lãnh thổ hoạt động nội thương	37
77. Định hướng phát triển ngành nội thương	76
Chương 3. ĐỊA LÍ NGOẠI THƯƠNG VIỆT NAM.....	80
11. Vai trò của ngành ngoại thương.....	80
22. Các nhân tố ảnh hưởng tới sự phát triển của ngành ngoại thương.....	82
33. Tình hình phát triển ngành ngoại thương giai đoạn trước năm 1986	91
44. Tình hình phát triển ngành ngoại thương giai đoạn từ sau năm 1986	96
55. Định hướng phát triển ngành ngoại thương.....	143

Phần hai. ĐỊA LÍ DU LỊCH	145
Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ DU LỊCH	145
1. Du lịch và vai trò của du lịch	145
2. Các nhân tố ảnh hưởng đến sự hình thành và phát triển du lịch.....	150
Chương 2. TÀI NGUYÊN VÀ THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH VIỆT NAM	173
2. Thực trạng phát triển du lịch.....	198
3. Tổ chức du lịch theo lãnh thổ.....	204
Chương 3. CÁC ĐIỂM, TUYẾN DU LỊCH CHỦ YẾU THEO CÁC VÙNG Ở VIỆT NAM.....	205
1. Điểm, tuyến du lịch vùng du lịch Bắc Bộ	205
2. Điểm, tuyến du lịch vùng du lịch Bắc Trung Bộ.....	229
3. Điểm, tuyến du lịch vùng du lịch Nam Trung Bộ và Nam Bộ	244
Chương 4. QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2020, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2030.....	268
1. Quan điểm phát triển.....	268
2. Mục tiêu phát triển.....	268
3. Định hướng phát triển	270
Tài liệu tham khảo chính	277

LỜI NÓI ĐẦU

Cuốn **Địa lí Dịch vụ – Tập 1 (Địa lí Giao thông vận tải)** đã được xuất bản lần đầu vào tháng 5/2011 với nội dung về đặc điểm, các nhân tố ảnh hưởng, tình hình phát triển và phân bố, định hướng phát triển của 4 phân ngành giao thông vận tải chính của nước ta (đường ô tô, đường sắt, đường thủy và đường hàng không).

Liên quan đến khu vực Dịch vụ còn có nhiều ngành và hoạt động khác được đưa vào chương trình giảng dạy với mức độ khác nhau ở cả phổ thông lẫn ở khoa Địa lí thuộc các trường Đại học Sư phạm của cả nước, trong đó nổi lên hai ngành Thương mại và Du lịch. Chính vì thế, một mặt cuốn **Địa lí Dịch vụ – Tập 2 (Địa lí Thương mại và Du lịch)** tiếp tục được biên soạn để hoàn chỉnh bộ sách và mặt khác, đáp ứng nhu cầu của đông đảo độc giả bao gồm giáo viên địa lí ở phổ thông, sinh viên, học viên cao học chuyên ngành Địa lí học và những người quan tâm tới lĩnh vực dịch vụ.

Nội dung của cuốn sách bao gồm hai phần ứng với hai ngành Dịch vụ là Thương mại và Du lịch với tổng số 7 chương.

Phần một đề cập đến Địa lí Thương mại. Đây là một trong những ngành dịch vụ quan trọng hàng đầu của nước ta. Tuy nhiên, những biên soạn về ngành này dưới góc độ Địa lí học rất ít và chỉ được trình bày ngắn gọn rồi đưa vào phần Địa lí các ngành trong các giáo trình Địa lí kinh tế – xã hội Việt Nam. Một ấn phẩm riêng, chuyên về Địa lí Thương mại cho đến nay là chưa có. Do vậy, có thể coi phần này trong cuốn sách là những nỗ lực của tập thể tác giả để cho ra đời một sản phẩm có khối lượng lớn nhất tính đến thời điểm biên soạn, dù chưa thật như ý. Nội dung của phần này được trình bày trong ba chương: Khái quát về thương mại, Địa lí Nội thương Việt Nam và Địa lí Ngoại thương Việt Nam. Riêng Địa lí Nội thương còn đi sâu phân tích một số hình thức tổ chức lãnh thổ hiện hành ở nước ta.

Phần hai dành cho Địa lí du lịch. Khác với phần trước, ngành Du lịch dưới góc độ Địa lí học được nghiên cứu khá kỹ và đã có ấn phẩm riêng với tư cách như giáo trình dùng cho sinh viên đại học (Địa lí Du lịch, NXB TP. Hồ Chí Minh, 1997; Địa lí Du lịch Việt Nam, NXB Giáo dục Việt Nam, 2010). Ở nước ta, ngành này giống như “nàng công chúa đẹp ngủ trong rừng”, mãi đến đầu thập niên 90 của thế kỉ trước mới bắt đầu bừng tỉnh. So với các giáo trình Địa lí Du lịch đã xuất bản, phần thứ hai của cuốn sách chỉ tập trung vào một số nội dung

cốt lõi nhất như quan niệm, tài nguyên, thực trạng phát triển du lịch cùng các điểm, tuyến du lịch chính theo các vùng. Ngoài việc cập nhật số liệu, phần này còn phác thảo định hướng phát triển của du lịch nước ta đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 mà Chính phủ đã phê duyệt. Trên cơ sở đó, 4 chương được hình thành bao gồm: Những vấn đề chung về du lịch; Tài nguyên và thực trạng phát triển du lịch Việt Nam; Các điểm, tuyến du lịch chủ yếu theo các vùng ở Việt Nam; Quan điểm, mục tiêu và định hướng phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.

Về mặt số liệu, tập thể tác giả đã cố gắng cập nhật đến mức tối đa tính tới thời điểm biên soạn. Phần Địa lí Thương mại nhìn chung số liệu gần đây nhất là năm 2009 (vì trong Niên giám thống kê, số liệu năm 2010 chỉ là số liệu sơ bộ), còn phần Địa lí Du lịch là ở thời điểm năm 2010. Ngoài ra do những hạn chế nhất định về khâu xuất bản nên kênh hình trong cuốn sách chỉ gắn với một số bản đồ. Đây là những bản đồ cơ bản có lẽ không thể ít hơn được nữa do các tác giả biên tập nhằm góp phần nâng cao chất lượng của cuốn sách.

Nhân dịp này, tập thể tác giả xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu Trường ĐHSP Hà Nội, Ban Giám đốc NXB Đại học Sư phạm và các cá nhân liên quan về sự giúp đỡ để cho cuốn sách ra đời. Đồng thời, tập thể tác giả cũng trân trọng cảm ơn tập thể và cá nhân các nhà khoa học về nguồn tài liệu đã được trích dẫn.

Hi vọng rằng cuốn sách là một ấn phẩm hữu ích được sự quan tâm của đông đảo bạn đọc, nhất là những người dạy và học Địa lí.

Các tác giả